

دائرة المعارف مصوّر

السلح

www.ketab.ir

«دایرةالمعارف مصور اسلحه»

گروه مولفين انتشارات دورلينگ كيندرزلى
مترجم: پرناز طالبي
ويراستار: الهام شوشترى زاده
ويراستار فنى: محمدحسين جهانپناه
مدبر هنرى: سلمان رئيس عبداللهى
صفحهآرايى: سمانه سادات سيدبرى
اسكن و پردازش تصاوير: محمود رساين
ناشر: ساينان
چاپ: صبا
صحافى: رؤوف
ليتوگرافى: پارسيان
نوبت چاپ: پنجم، ۱۴۰۲
شمارگان: ۵۰۰

عنوان و نام پديدآور: دايرةالمعارف مصور اسلحه، مترجم: پرناز طالبي
مشخصات نشر: تهران: نشر ساينان، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهرى: ۳۳۶ ص: مصور (رنگى): ۲۲ × ۲۹ سم.
شابك: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۲۰۳-۸-۱
وضعيت فهرست‌نويسى: فيبا

يادداشت: عنوان اصلى: Main title: Firearms : an illustrated history

موضوع: سلاح‌هاى آتشين - تاريخ

موضوع: سلاح‌ها - تاريخ

موضوع: مهمات - تاريخ

شناسه‌ى افزوده: طالبي، پرناز، ۱۳۶۶، مترجم

رده‌بندي كنگره: TS۵۳۳/۵۲۱۳۹۴

رده‌بندي ديويي: ۶۸۳/۴۰۰۹

شماره‌ى كتابشناسى ملي: ۴۱۲۰۲۰۱

راهنماى خريد كتاب
دايرةالمعارف مصور اسلحه

تهران، ميدان انقلاب، خيابان كارگر شمالى، نرسيده به بلوار كشاورز، خيابان قدر، پلاك چهار، واحد يك
تلفن: ۶۶۴۴۴۰۳۱ - ۶۶۹۰۲۷۶۷

فروش اينترنتى • www.Cyanpub.ir • ارسال تهران: ۶۶۹۰۲۷۶۷ • شهرستان‌ها: ۶۶۴۴۴۰۳۱

آدرس مراکز فروش اين كتاب در شهرستان‌ها را از اين شماره تلفن بخواهيد:

• ۶۶۴۴۴۰۳۱

© حق چاپ براى انتشارات ساينان محفوظ است.

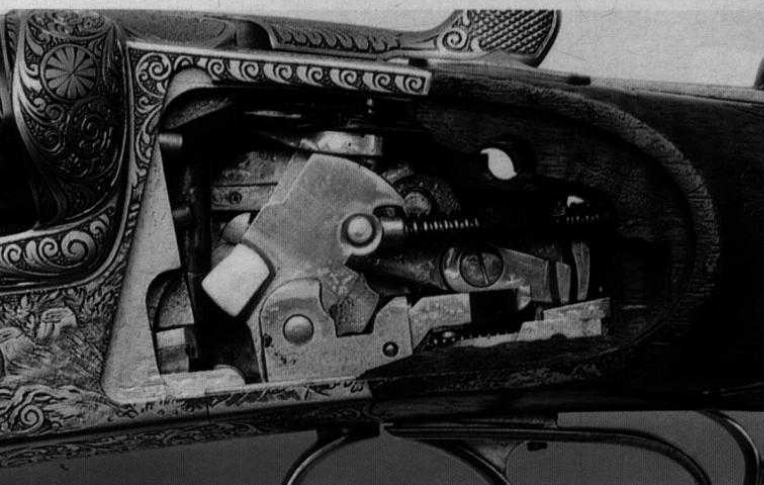
• هرگونه اقتباس و استفاده از تصاوير و محتوای اين اثر منوط به كسب اجازه‌ى كتيبى از ناشر است.

پيش از تفنگ چخماقى (تا سال ۱۶۵۰)

۱۲	نخستين توپ‌ها
۱۴	توپخانه‌ى صحرايى و دريائى
۱۶	توپ‌هاى دريائى
۱۸	جنگ‌هاى محاصره‌اى
۲۰	شمخال‌ها
۲۲	اولين تفنگ‌هاى فتيله‌اى
۲۴	تفنگ فتيله‌اى
۲۶	تفنگ‌هاى آماده‌ى شليك
۲۸	تفنگ‌هاى ورزشى لوله‌بلند
۳۰	تفنگ‌هاى شكارى اروپايى
۳۲	تپانچه‌ها و كارابين‌هاى اوليه
۳۴	سلاح‌هاى تر كيبى

سال‌هاى ساز و كار چخماقى (۱۸۳۰-۱۶۵۰)

۳۸	تفنگ‌هاىيى براى همه
۴۰	تفنگ‌هاى چخماقى ابتدايى
۴۲	تپانچه‌هاى چخماقى (۱۶۵۰ تا ۱۷۰۰)
۴۴	تپانچه‌هاى چخماقى (۱۷۰۱ تا ۱۷۷۵)
۴۶	تپانچه‌هاى چخماقى (۱۷۷۶ تا ۱۸۰۰)
۴۸	تپانچه‌هاى چخماقى (۱۸۰۱ تا ۱۸۳۰)

۹۲	ششلول‌های کلاهدک - ضربه‌ای بریتانیایی	۵۰	انقلاب فرانسه
۹۴	کلت	۵۲	تفنگ‌های اولیه (۱۶۵۰ تا ۱۷۶۹)
۹۶	تفنگ‌های بی‌خان و خان‌دار (۵۲-۱۸۳۱)	۵۴	تفنگ‌های اولیه (۱۷۷۰ تا ۱۸۳۰)
۹۸	تفنگ‌های کاربردی	۵۶	تفنگ‌ها، کارابین‌ها و تفنگ‌های ساچمه‌ای چخماقی
۱۰۰	تفنگ خان‌دار انگلید	۵۸	تفنگ‌ها، کارابین‌ها و بلاندرباس‌های چخماقی
۱۰۲	تفنگ‌های بی‌خان و خان‌دار (۷۰-۱۸۵۳)	۶۰	تفنگ بیکر
۱۰۴	تفنگ ورزشی لو پاژ	۶۲	اسلحه‌سازی اسپرینگفیلد
۱۰۶	تپانچه‌ها در پاریس	۶۴	تفنگ‌های شکاری اروپایی
۱۰۸	تفنگ سوزن - سوز درایزه	۶۶	توپ‌های صحرایی و محاصره (۱۶۵۰ تا ۱۷۸۰)
۱۱۰	کارابین‌های تهر	۶۸	توپ‌های صحرایی و محاصره (۱۷۸۱ تا ۱۸۳۰)
۱۱۲	فشنک‌های کامل	۷۰	توپ‌های دریایی
۱۱۴	تفنگ‌های تهر تک‌تیر	۷۲	سلاح‌های گرم آسیایی (۱۶۵۰ تا ۱۷۸۰)
۱۱۶	تفنگ‌های رگباری دستی	۷۴	سلاح‌های گرم آسیایی (۱۷۸۱ تا ۱۸۳۰)
۱۱۸	وینچستر	۷۶	مهمانی شکار قرقیزی
۱۲۰	تفنگ‌های ساچمه‌ای تهر	۷۸	سلاح‌های گرم عثمانی
۱۲۲	تفنگ‌های ورزشی	۸۰	تفنگ‌های ایمن
۱۲۴	تپانچه‌های فشنک‌فلزی (۷۰-۱۸۵۳)	۸۲	تفنگ‌های ضربه‌ای ابتدایی
۱۲۶	ششلول‌های فشنک‌فلزی (۷۹-۱۸۷۱)		
۱۲۸	اسمیت و وسون		
۱۳۰	توپ‌ها در جنگ داخلی آمریکا		
۱۳۲	توپ‌های سرپر		
۱۳۴	توپ‌های تهر		
۱۳۶	اولین مسلسل‌ها		
۱۳۸	تفنگ کتلینگ		
		۵۰	تپانچه‌های کلاهدک - ضربه‌ای
		۵۲	ششلول‌های کلاهدک - ضربه‌ای آمریکایی
		۵۴	ششلول کلت نیروی دریایی

دوران تحول

(۱۸۸۰-۱۸۳۰)

۸۶	تپانچه‌های کلاهدک - ضربه‌ای
۸۸	ششلول‌های کلاهدک - ضربه‌ای آمریکایی
۹۰	ششلول کلت نیروی دریایی

جهانی در جنگ (۱۸۸۰-۱۹۴۵)

۱۸۶	مسلسل‌های پس‌جهشی (۱۸۸۴ - ۱۸۹۵)	۱۴۲	باروت بی‌دود
۱۸۸	مسلسل‌های پس‌جهشی (۱۸۹۶-۱۹۱۷)	۱۴۴	تفنگ‌های رگباری دستی (۱۸۸۰-۸۸)
۱۹۰	جنگ خاکریزی	۱۴۶	تفنگ‌های رگباری دستی (۱۸۸۹-۹۳)
۱۹۲	مسلسل‌های پس‌جهشی (۱۹۱۸-۱۹۴۵)	۱۴۸	تفنگ‌های رگباری دستی (۱۸۹۴-۹۵)
۱۹۴	مسلسل‌های گازی	۱۵۰	لی-انفیلد
۱۹۶	مسلسل‌های سنگین (۱۹۱۰ - ۱۹۰۰)	۱۵۲	تفنگ‌های رگباری دستی (۱۸۹۶-۱۹۰۵)
۱۹۸	مسلسل‌های سنگین (۱۹۱۱ - ۱۹۴۵)	۱۵۴	تفنگ‌های رگباری دستی (۱۹۰۶-۱۶)
۲۰۰	مسلسل‌های سبک (۱۹۰۲-۱۹۱۵)	۱۵۶	تفنگ‌های رگباری دستی (۱۹۱۷-۴۵)
۲۰۲	مسلسل‌های سبک (۱۹۱۶ - ۱۹۲۵)	۱۵۸	تولید در مقیاس انبوه
۲۰۴	مسلسل‌های سبک (۱۹۲۶ - ۱۹۴۵)	۱۶۰	تفنگ‌های ویژه کار
۲۰۶	مسلسل‌های دستی اروپایی (۱۹۱۵ - ۱۹۳۸)	۱۶۲	ششلول‌های مرکز - سوز
۲۰۸	مسلسل‌های دستی اروپایی (۱۹۳۹ - ۱۹۴۵)	۱۶۴	ماوزر
۲۱۰	مسلسل‌های دستی آمریکایی (۱۹۲۰ - ۱۹۴۵)	۱۶۶	تپانچه‌های خودپر (۱۸۹۳-۱۹۰۰)
۲۱۲	مسلسل دستی تامپسن مدل ۱۹۲۸	۱۶۸	تپانچه‌های خودپر (۱۹۰۱-۱۹۲۴)
۲۱۴	تفنگ‌های خودپر و تمام خودکار	۱۷۰	تپانچه‌ی لوگر لانگ پی. ۰۸
۲۱۶	توپخانه (۱۸۸۵ - ۱۸۹۶)	۱۷۲	برتا
۲۱۸	توپخانه (۱۸۹۷ - ۱۹۱۱)	۱۷۴	تپانچه‌های خودپر (۱۹۲۵-۱۹۴۵)
۲۲۰	تفنگ‌های ویژه کار	۱۷۶	تفنگ‌های خودپر
۲۲۲	تفنگ‌های نیروهای مخفی و جاسوسی	۱۷۸	کلت مدل ۱۹۱۱
۲۲۴	سلاح‌های ورزشی و شکاری	۱۸۰	براونینگ
۲۲۶	شکار بر پشت فیل	۱۸۲	تفنگ‌های ساچمه‌ای جنگی و پلیسی
۲۲۸	توپخانه (۱۹۳۶ - ۱۹۱۴)	۱۸۴	مسلسل‌ها
۲۳۰	توپخانه (۱۹۳۹ - ۱۹۴۵)		
۲۳۲	توپخانه‌ی ضد تانک		

۲۷۶	مک ام - ۱۰
۲۷۸	تفنگ‌های شکاری (کلنگدنی)
۲۸۰	تفنگ‌های شکاری (انواع دیگر)
۲۸۲	تفنگ‌های ساچمه‌ای دولول
۲۸۴	تفنگ‌های ساچمه‌ای رگباری و خودپر
۲۸۶	تفنگ‌های ساچمه‌ای مدرن
۲۸۸	جنگ‌افزارهای ابتکاری
۲۹۰	اشتایر-منلیشر
۲۹۲	جنگ‌افزارهای ویژه کار و چندمنظوره
۲۹۴	نارنجک‌اندازها
۲۹۶	جنگ‌افزارهای ضدتانک بی‌لگد
۲۹۸	توپخانه‌ی مدرن (۱۹۴۶ تاکنون)
۳۰۰	سلاح‌های مخفی

۳۰۲	تفنگ‌ها چگونه کار می‌کنند؟ قبل از قرن نوزدهم
۳۰۶	مهمات قبل از سال ۱۹۰۰
۳۰۸	مهمات بعد از سال ۱۹۰۰
۳۱۰	واژه‌نامه
۳۱۳	نمایه

۲۳۴	توپ‌های ضد هوایی
۲۳۶	جنگ‌افزارهای ضدتانک قابل حمل (۱۹۳۹ - ۱۹۳۰)
۲۳۸	جنگ‌افزارهای ضدتانک قابل حمل (۱۹۴۲ - ۱۹۴۰)

دوران مدرن (۱۹۴۵ تا امروز)

۲۴۲	تفنگ‌های خودپر
۲۴۴	تفنگ تهاجمی
۲۴۶	تفنگ‌های تهاجمی (۱۹۷۵ - ۱۹۴۷)
۲۴۸	ای کی - ۴۷
۲۵۰	تفنگ‌های تهاجمی (۱۹۷۶ تاکنون)
۲۵۲	تفنگ‌های تک‌تیرانداز (کلنگدنی)
۲۵۴	تفنگ‌های تک‌تیرانداز خودپر
۲۵۶	هکگر و کخ
۲۵۸	مسلسل‌های سبک (۱۹۶۵ - ۱۹۴۵)
۲۶۰	مسلسل‌های سبک (۱۹۶۶ تاکنون)
۲۶۲	ششلول‌های مدرن
۲۶۴	تپانچه‌های خودپر (۱۹۸۰ - ۱۹۴۶)
۲۶۶	تپانچه‌های خودپر (۱۹۹۰ - ۱۹۸۱)
۲۶۸	سلاح‌های گرم آبی - خاکی
۲۷۰	تپانچه‌های خودپر (۱۹۹۱ تا کنون)
۲۷۲	مسلسل‌های دستی (۱۹۶۵ - ۱۹۴۶)
۲۷۴	مسلسل‌های دستی (۱۹۶۶ تاکنون)

مقدمه

اسلح‌های گرم در طول تاریخشان اثری عمیق بر فعالیت انسان گذاشته‌اند. اسلح‌هایی که برای جنگ‌افروزی اختراع شده بودند، خیلی زود به ابزاری برای شکار و دفاع از جان و مال تبدیل شدند و رسم تیراندازی مسابقه‌ای را هم که با تیر و کمان آغاز شده بود زنده نگه داشتند. اولین اسلح‌های گرم در قرون وسطی در چین ساخته شدند. پیش از آن هم از باروت برای تولید مواد منفجره استفاده می‌شد. چینی‌ها متوجه شدند که با قرار دادن تعدادی باروت و یک گلوله (پرتابه) در لوله‌ای فلزی و آتش زدن باروت می‌توانند گلوله را با نیرویی عظیم پرتاب کنند. این چنین بود که اولین اسلح‌های گرم تولید شدند. اولین اسلح‌های گرم توپ‌ها بودند اما چندان طول نکشید که ششلول‌های قابل حمل هم ساخته و اسلح‌های شخصی از اساس دگرگون شدند.

تا چند قرن توپ‌ها همان لوله‌های فلزی ساده‌ای باقی ماندند که از دهانه پر می‌شدند و گلوله‌های کروی سربی یا سنگی را با انفجار باروت شلیک می‌کردند. در آغاز، اسلح‌های گرم به صورت دستی و با یک فتیله شلیک می‌شدند، اما کم‌کم ابزارهایی مکانیکی به نام ضامن ساخته شدند که باروت را آتش می‌زدند و دست‌ها را آزاد می‌گذاشتند تا بر هدف گیری تمرکز کنند. ضامن‌های فتیله‌ای، و بعدتر چرخکی و چخماقی، شلیک با این اسلح‌ها را سریع‌تر و آسان‌تر کردند.

قرن نوزدهم شاهد بزرگ‌ترین پیشرفت‌ها در توسعه و ساخت اسلح‌های گرم در تاریخ این صنعت بود. تفنگ‌های اولیه به تفنگ‌های خان‌دار تبدیل شدند، توپ‌های بی‌خان به اسلح‌های خان‌دار ارتقا یافتند، باروت بی‌دود جایگزین باروت معمولی شد و در نهایت اسلح‌های سرپر جای خود را به اسلح‌های تپه‌ر دادند. فولمینات، ترکیبی که با ضربه منفجر می‌شد، کشف شد و برای اولین بار در تاریخ بشر توانست حتی در باران به راحتی و با اطمینان کامل از اسلح‌های گرم استفاده کند. فولمینات سرانجام در فشنگ‌های فلزی کامل به کار گرفته شد؛ فشنگ‌هایی که در لحظه قابل شلیک بودند.

اسلحه‌سازیانی مانند ساموئل کلت پیشتاز استفاده از تکنولوژی برای تولید انبوه اسلحه با قطعات دقیق و قابل تعویض بودند که مسیر ساخت و تولید اسلح‌های آینده را تعیین کرد. آغاز قرن بیستم با موفقیت جهانی اسلح‌های رگباری، تپانچه‌های خودپر و البته مسلسل‌ها همراه بود. با پیشرفت فناوری‌های تسلیحاتی، تاکتیک‌های نظامی نیز تغییر کردند.

توسعه و پیشرفت اسلح‌ها همواره بر محدودیت‌های تکنولوژی‌های موجود این صنعت غلبه کرده و باعث خلاقیت و تولید مواد و دستگاه‌های جدید شده است. سازندگان مدرن برای ساخت اسلح‌ها از موادی مانند پلاستیک و فولاد فشرده استفاده می‌کنند و فرایند تولید، اغلب توسط کامپیوتر کنترل می‌شود.

طرح‌های امروزی بسیار به دوران گذشته مدیون‌اند. طرح بسیاری از ششلول‌ها، تپانچه‌ها و تفنگ‌ها ریشه در خلاقیت بکر طراحان قرن نوزده دارد. کتاب حاضر بررسی تصویری جالبی از اسلح‌هاست که از ابتدایی‌ترین فرم آنها تا زمان حال را دربر می‌گیرد. این کتاب الهام و انگیزه‌ی طراحان بزرگ اسلحه و نیز مهارت‌های دستی کهنی را می‌ستاید که هنوز هم برای ساخت اسلح‌های تفریحی و شکار سبک و ظریف ضروری‌اند.

کریم رایمر/مشاور